

OSUUSKAUPPA

PEEÄSSÄ

TASEKIRJA

1.1.–31.12.2014

SISÄLLYSLUETTELO

HALLITUKSEN TOIMINTA KERTOMUS 2014	3
KONSERNIN TULOSLASKELMA.....	8
KONSERNITASE.....	9
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA.....	10
TULOSLASKELMA (EMOYHTIÖ)	11
TASE (EMOYHTIÖ).....	12
RAHOITUSLASKELMA (EMOYHTIÖ)	13
TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET	14
TILIPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	16
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ JA OMA PÄÄOMA	27
TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ.....	27
LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA SEKÄ SÄILYTYSTAVOISTA.....	28
TILINTARKASTUSKERTOMUS	30
HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO	31

HALLITUKSEN TOIMINTA- KERTOMUS 2014

1. TOIMINTAYMPÄRISTÖN YLEINEN KEHITYS

Suomen talous on pitkäaikaisessa laskussa. Vieläkään ei ole päästy kokonaistuotannossa vuonna 2008 alkanutta finanssikriisiä edeltävälle tasolle. Todellista talouden kasvua ei ole Suomessa juuri nähty kesän 2011 jälkeen.

Vuonna 2014 Suomen talous supistui jo kolmantena peräkkäisenä vuotena. Vienti junnsi paikoillaan, investoinnit vähenivät, teollisuustuotanto laski edelleen ja työllisyys heikkeni. Erityisesti pitkäaikaistyöttömyys kasvoi. Kotitalouksien ostovoima heikkeni ja kulutus väheni.

Vähittäiskaupan myynnin määrä aleni kodintekniikkaa ja urheiluvälineitä lukuun ottamatta kaikilla toimialoilla. Kokonaisuutena myynnin määrä laski vuonna 2014 noin prosentin ollen jo toinen perättäinen alenevan myynnin määrän vuosi. Finanssikriisin jälkeen kaupan alan myynnin määrä on kasvanut keskimäärin vain noin puoli prosenttia vuosittain, kun vielä ennen finanssikriisiä 2000 luvun alkuvuosina Suomen vähittäiskaupan myynnin määrä kasvoi keskimäärin neljä prosenttia vuodessa.

2. S-RYHMÄN KEHITYS

S-ryhmän muodostavat osuuskaupat ja SOK tytäryhtiöineen. S-ryhmän veroton vähittäismyynti oli vuonna 2014 11 181,6 miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen myynti väheni edellisvuoteen verrattuna 0,9 prosenttia.

S-ryhmän vähittäismyynnistä osuuskauppojen osuus oli 10 373,1 miljoonaa euroa eli 92,8 prosenttia. Osuuskauppojen vähittäismyynti laski 0,7 prosenttia edellisestä vuodesta.

Vuoden 2014 lopussa S-Pankilla oli yli 2,7 miljoonaa asiakasta. S-Pankin kansainvälinen maksukortti löytyi vuoden lopussa yli 1,6 miljoonan asiakkaan lompakosta ja sähköisten palveluiden käytön mahdollistavat pankkitunnukset oli lähes 1,5 miljoonalla asiakkaalla.

S-ryhmän henkilöstömäärä oli 40 292, missä oli vähenystä edellisestä vuodesta 1 492 henkilöä. Osuuskauppojen henkilömäärä oli 31 424 ja SOK-yhtymän 8 868.

S-ryhmän veroton vähittäismyynti liike-toiminta-alueittain	Milj. €	+/- % ed.v.
Prisma*	3 405,1	0,8
S-market	3 246,2	0,4
Sale ja Alepa	959,2	2,5
Muu marketkauppa	212,5	-13,4
Market-kauppa yhteensä*	7823,1	0,4
Liikennemyymälä- ja polttonestekauppa	1773,7	-2,3
Tavaratalo- ja erikoisliikekauppa	323,5	-4,6
Matkailu- ja ravitsemiskauppa*	797,9	-2,0
Auto- ja autotarvikekauppa**	301,4	-25,8
Maatalouskauppa	149,7	-6,8
Muut	12,4	11,6
S-ryhmä yhteensä*	11 181,6	-1,4

* Sisältää lähialueiden (Baltia ja Pietari) vähittäismyynnin

** Auto- ja autotarvikekaupan vähittäismyynnin vähennys johtuu vuonna 2013 toteutuneesta SOK Autokauppa Oy:n liiketoiminnan myynnistä / lopettamisesta. Vertailukelpoinen auto- ja autotarvikekaupan vähittäismyynti kasvoi 2,5 prosenttia.

3. RISKIT JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

PeeÄssä vuonna 2014 kartoitettiin operatiiviset riskit kartoitus toimialoittain niiden merkittävyyden ja todennäköisyyden perusteella. Lisäksi uuden strategian yhteydessä tehtiin strateginen riskianalyysi.

Liiketoiminta-alueillamme ei ole havaittavissa normaalia poikkeavia riskejä tai epävarmuustekijöitä. Merkittävä osuus PeeÄssä liikevaihdosta koostuu päivittäisestä kuluttamisesta, johon esim. suhdannevaihtelu vaikuttaa varsin maltillisesti. Majoitus- ja ravitsemiskaupan, käyttötavara- ja polttoaineiden kulutukseen suhdannevaihtelun vaikutus on voimakkaampaa, mikä osaltaan vaikeuttaa alan ennustettavuutta.

Omaisuteen ja toimintaan kohdistuviin riskeihin on PeeÄssä varautunut kattavin vakuutusin.

4. TOIMINTAYMPÄRISTÖ JA MERKITTÄVIMMÄT MUUTOKSET

PeeÄssä harjoittaa liiketoimintaa 21 kunnan alueella pääosin Pohjois-Savossa päätoimialoina market-, majoitus- ja ravitsemiskauppa sekä liikennemyymälä- ja polttonestekauppa.

Pohjois-Savon kuntien kokonaisväkiluku kasvoi vuoden 2014 aikana +8 henkilöllä (edv.+186 henkilöä). Aikaisempaa kolmea vuotta pienemmästä kasvusta huolimatta Pohjois-Savo säilytti asemansa yhtenä viidestä maan sisäisessä muuttoliikkeessä voitollisesta maakunnasta 122 hengen voitollaan. Vain Kuopion seudun väestökehitys on ollut viime vuotta parempaa, muissa kunnissa väestömäärä on vähentynyt ikärakenteesta johtuvan kuolleisuuden ja muuttotappion vuoksi.

Työttömyysaste nousi Pohjois-Savossa ollen vuoden 2014 lopussa 14,6 % (+ 1,1 %).

TOIMINTAYMPÄRISTÖMUUTOKSET TOIMIALOITTAIN

Päivittäis- ja käyttötavarakauppa:

Kilpailutilanne säilyi pääasiassa ennallaan päivittäis- ja käyttötavarakaupan osalta. Päivittäistavarakaupassa kuitenkin hintakilpailu voimistuu ja käyttötavarakaupassa alueen lisääntynyt tarjonta ja kuluttajakäyttäytymisen muutos tuovat haasteita. PeeÄssän osalta suurin muutos oli uusien S-markettien avaaminen Siilinjärvelle ja Vuorelaan.

Matkailu- ja ravitsemiskauppa:

PeeÄssän matkailu- ja ravitsemiskaupan investoinnit kohdistuivat Iisalmen Sokos Hotel Koljonvirran ja Puijonsarven uudistamisiin, sekä S-market Siilinjärven ravintolamaailman avaamiseen. Ravitsemiskaupassa erityisesti Kuopion alueelle tarjontaa on tullut runsaasti lisää, joka nykyisessä taloudellisessa tilanteessa se aiheuttaa kilpailutilanteen kiristymistä.

Vuonna 2014 luovuttiin Break Sokos Hotel Vesileppiksen liiketoiminnoista.

Liikennemyymälä- ja polttonestekauppa:

Vuonna 2014 liikennemyymälä- ja polttonestekaupan tarjonnassa ei tapahtunut alueella suuria muutoksia. Pitkälahden alueen muutoksista tehtiin päätös, jonka yhteydessä nykyinen ABC yhdistetään samoihin tiloihin Terran ja uuden S-marketin kanssa. Lisäksi liikennemyymälöiden yhteydessä toimivien ABC Marketien osalta aloitettiin muutostyöt niiden siirtämiseksi osaksi Sale-ketjua.

5. ASIAKASOMISTAJAT

PeeÄssän jäsenmäärä oli vuoden 2014 lopussa 107 726, lisäystä edelliseen vuoteen 1 992 jäsentä. Pohjois-Savon

talouksista 78,6 % (edv. 78 %) on PeeÄssän omistajia.

PeeÄssä palautti vuonna 2014 omistajilleen bonuksina, maksutapaetuna ja ylijäämänpalautuksena 25,8 m€ (edv. 28,2 m €), joka on keskimäärin 241 €/ talous. Asiakashyötyä tuotettiin kokonaisuudessaan PeeÄssän laskentatavan mukaan keskimäärin 552 €/ talous, kun yllä olevaan yhdistetään kaikki muutkin asiakkuusedut.

Ylijäämänpalautusta maksettiin kertomusvuonna puoli prosenttia PeeÄssän omista toimipaikoista vuonna 2013 tehdyistä ostoista. Asiakasomistajat saivat ylijäämänpalautusta 2,45 m€ (edv. 4,9 m€). Tilinpäätöksessä on varattu 4,9 m€ vuodelta 2014 jaettavaan ylijäämänpalautukseen, joka on prosentti PeeÄssän toimipaikoista vuonna 2014 tehdyistä ostoista. Bonusmyynnin osuus kokonaismyynnistä oli 83,7 % (edv. 84,0%).

6. LIIKEVAIHTO

PeeÄssän liikevaihto oli 546,2 m€, jossa lisäystä edelliseen vuoteen 0,4 %.

Liikevaihto m€ toimialoittain	2014	2013	muutos
Päivittäistavara- kauppa	335,5	331,2	1,3 %
Käyttötavara- kauppa	61,6	62,0	-0,7 %
Hotelli- ja ravintolatoimiala	42,9	45,9	-6,6 %
Polttonestetoimiala	101,6	100,8	0,8 %
Muut	4,7	4,3	9,1 %
Yhteensä	546,2	544,2	0,4 %

Päivittäistavara- kauppa

Päivittäistavara-
kaupan liikevaihto oli 336 m€ (+1,3 %), joka on 61,4 % PeeÄssän liikevaihdosta. Kasvu oli valtakunnallista kehitystä parempi ja päivittäistavara-
kaupan markkinaosuuden arvioidaan pysyneen samalla tasolla. Markkinaosuuden arvioidaan ylittäneen 52,0 % tason, jolla PeeÄssä on toimialueellaan selkeä markkinajohtaja. Päivittäistavara-
kauppa jäi alle liikevaihtotavoitteen, mutta haastavassa markkinatilanteessa ylitti kuitenkin edellisen vuoden tason.

Peeässä päivittäis- ja käyttötavarakaupan toimipaikka-verkosto:

Prisma	3
S-market	28
Sale	16
ABC Market	7
Sokos	1
Emotion	3
Nina ja Henri	2
Kodin Terra	1
Yhteensä	61

Käyttötavarakauppa

Käyttötavarakaupan liikevaihto oli 61,6 m€ (-0,7 %), joka on 11,3 % Peeässä liikevaihdosta. Käyttötavarakaupan negatiiviseen kehitykseen on vaikuttanut taantuman aiheuttama kulutuksen muutos. Markkinaosuuden kuitenkin arvioidaan säilyneen edellisen vuoden tasosta.

Hotelli- ja ravintolatoiminta

Liikevaihto koostuu hotelli- ja ravintolatoimipaikkojen sekä ABC- liikennemyymälöiden ravintolamyynnistä. Hotelli- ja ravintolatoiminnan liikevaihto oli 42,9 m€ (-6,6 %), joka on 7,8 % Peeässä liikevaihdosta. Hotelli- ja ravintolaliiketoimintaa harjoitetaan 3 yksikössä Vesileppiksestä luopumisen jälkeen ja erillisiä ravintolatoimipaikkoja oli 12. Lisäksi Viinijuhlat järjestettiin 18. kerran.

Hotelli- ja ravintolakaupan kehitys seurasi toimialan valtakunnallista, taantuman virittämää kehitystä. Markkinaosuuden arvioidaan pysyneen ennallaan huolimatta kiristyneestä kilpailutilanteesta.

Polttonestekauppa

Liikevaihto koostuu ABC liikennemyymälöiden (7), ABC- kylmäasemien (18) sekä Peeässä öljypalvelun

polttonestemyynnistä. Polttonestekaupan liikevaihto oli 101,6 m€ (0,8 %) ollen 18,6 % Peeässä liikevaihdosta. Polttoainekaupan markkinaosuus on pysynyt edellisen vuoden tasolla ollen 42 %. Polttonestekaupassa saavutettiin liikevaihtotavoite.

7. KONSERNIRAKENTEEN MUUTOKSET

PeeÄssä osti lisää osakkeita Kiinteistö Oy Savonkatu 20:stä omistuksen ollen nyt 67,3 %. Kaupan myötä omistusosuus nousi yli 50 %:n.

Kiinteistö Oy Kuopion Grand Hotel sulautettiin Osuuskauppa PeeÄssään.

8. TULOS, TULOKSEEN VAIKUTTAVAT TEKIJÄT, TULOKSEEN SISÄLTÄVÄT POIKKEUKSELLISET ERÄT SEKÄ TOIMIALAKOHTAINEN TULOSKEHITYS

Konsernin ylijäämä ennen satunnaisia erä ja veroja oli voitollinen 20,0 m€, joka on 2,5 m€ edellistä vuotta parempi. Tulosta paransi käyttöomaisuudesta saadut myyntituotot suurimpana entisen S-market Siilinjärven kiinteistön myynti.

Tilikauden ylijäämä oli 16,8 m€ toteutuen 2,6 m€ edellistä vuotta parempana. Yleiseen markkinatilanteen vaikeuteen nähden tulosta voidaan pitää hyvänä, vaikka tulostavoitetta ei saavutettu.

Sijoitetun pääoman tuotto oli 9,2 % (edv:8,6 %).

Operatiivinen tulos m€ toimialoitain	2014	2013	muutos
Päivittäis- ja käyttötavara- kauppa	12,9	12,1	6,7 %
Hotelli- ja ravintolatoimiala	-0,4	0,7	-155,9 %
Polttonestetoimiala	0,0	-0,4	87,8 %
Muut	5,0	5,0	0,0 %
Yhteensä	17,5	17,4	0,4 %

9. BRUTTOINVESTOINNIT JA KÄYTTÖOMAISUUDEN MYNNIT

Bruttoinvestoinnit olivat 24,4 m€. Merkittävimmät investoinnit olivat uusien S-Marketien rakentaminen

Siilinjärvelle, Vuorelaan ja Varkauden Kommilaan, S-Market Kiuruveden peruskorjaus, Sokos Hotel Koljonvirran remontin jatkaminen, Sokos Hotel Puijon-sarven jäähydyksen ja kylpyhuoneiden uusiminen sekä Sokoksen rullaportaiden uusiminen.

10. MAKSUVALMIUDEN JA MUUN RAHOITUSASEMAN KEHITYS

PeeÄssän maksuvalmius säilyi koko vuoden hyvänä. Liiketoiminnasta kertyi rahavirtaa 31,6 m€ ja rahavarat kasvoivat 9,2 m€ vuoden takaiseen johtuen pitkälti investointeihin käytetyn rahan vähenemisestä. Korollista vierasta pääomaa ei tilinpäätöshetkellä ollut. Oma-varaisuus nousi edelleen ollen vuoden lopussa 83,8 % (edv.82,9 %).

11. HENKILÖSTÖ

PeeÄssä on Pohjois-Savon suurin yksityinen työnantaja. Vuoden 2014 lopussa Peeässän palveluksessa oli 1913 henkilöä (-36 henkilöä/edv.). Henkilöstön keski-ikä hiukan nousi vuoden aikana ollen 34,1 vuotta vuoden lopussa.

Henkilöstön määrä muutettuna kokoaikaisiksi työsuhteisiksi työtuntien mukaan

	2014	2013	lisäys/ vähen- mys
Päivittäis- ja käyttötavara-kauppa	756	774	-18
Hotelli- ja ravintolakauppa	229	242	-13
Liikenne- myymälät	143	140	+3
Konttori, muut	32	37	-5
PeeÄssä yhteensä	1160	1 193	-33

Henkilöstön työtyytyväisyyttä mitataan säännöllisesti henkilöstötutkimuksella. Tutkimuksesta saadaan henkilöstöindeksi koko yritykselle sekä jokaiselle toimipaikalle. Syksyllä 2014 tehdyssä tutkimuksessa koko Peeässän työtyytyväisyysindeksi oli 73,2 (edv 72,1), joka on tuloksena kiitettävä.

Koko henkilöstö kuuluu tulospalkkauksen piiriin. Hen-

kilökunnan palkitsemiseen käytettiin sosiaalikuluihin 2,3 m€ (edv 2,6 m€). Lakisääteisten henkilösivukulujen lisäksi henkilökunnan koulutukseen ja hyvinvointiin panostettiin 1,9 m€. Koulutusta henkilökunnalle järjestetään aktiivisesti mm. oppisopimuksen avulla kokeiksi ja merkonomeiksi.

PeeÄssä oli vakituisen henkilöstön lisäksi töissä lähes 200 kesätyöntekijää sekä ”tutustu ja tienaa” harjoittelijoita yli 700 henkilöä.

12. VASTUULLISUUS

S-ryhmässä vastuullisuus jaetaan seuraaviin osioihin: 1) osuustoiminnallisuus ja alueellisuus, 2) työntekijöiden hyvinvointi ja motivaatio, 3) vastuulliset tuotteet ja palvelut sekä 4) resurssitehokkuus. S-ryhmän yhteiset vastuullisuusasiat raportoidaan vuosittain SOK:n vuosikatsauksessa.

Osuustoiminnallisuus ja alueellisuus

PeeÄssä osuustoiminnallisuus näkyy tinkimättömänä toiminta-ajatuksen ”liiketoimintaa harjoittamalla tuottaa palveluja ja etuja jäsenilleen ja näin edistää jäsentensä taloudellista hyvinvointia” toteuttamisena. Strategian uudistamisen yhteydessä PeeÄssän menestyksen avaimet tiivistettiin seuraavasti:

”Osuuskauppa PeeÄssä tuottaa ylivoimaista taloudellista hyötyä ja asioinnin helppoutta asiakasomistajilleen ensisijaisesti absoluuttisen hintajohtajuuden ja asiakaslähtöisen palvelun avulla – vahvaa arvopohjaansa unohtamatta. Osuuskaupan menestys ja omistajajhyöty varmistetaan kustannus- ja resurssitehokkuuden sekä osaavan ja innostuneen henkilöstön kautta. Toiminnan tulee olla kannattavaa läpi toimialojen. Asiakasomistajan tulee konkreettisesti kokea PeeÄssän kilpailukyvyyn ja palvelun ylivoimaisuus asioidessaan omassa kaupassaan!”.

PeeÄssän liiketoiminta luo myös hyvinvointia työpaikkojen, investointien ja verojen maksun kautta. Yhteisöverot tuloksesta olivat 3,0 m€ ja kiinteistöverot vuodelta 2014 0,8 m€. Pakollisia henkilösivulukuja palkoista maksettiin 9,3 m€ ja ennakonpidätystä verottajalle välitettiin 7,9 m€.

Alueellisuus näkyy PeeÄssän toiminnassa ostoina lähialueelta yli 300 toimittajalta sekä paikallisen toiminnan tukemisena. Lähialueostot olivat yhteensä 62 m€ jakaantuen tavaraostoihin 39 m€, investointeihin 9,2 m€ ja muihin ostoihin 12,9 m€. Tukiin ja lahjoituksiin annettiin 0,24 m€.

Työntekijöiden hyvinvointi ja motivaatio

Työntekijöiden hyvinvoinnista huolehtiminen on ollut keskeisenä johtamisen teemana vuonna 2014. PeeÄssä on panostettu varhaisen tuen mallin käyttöönottoon,

esimiestyön kehittämiseen, kattavampien työsuhteiden luomiseen ja käynnistetty koko henkilöstön työhyvinvoinnin kampanja KuntoÄssä. Näillä on saatu hyviä tuloksia. Työtyytyväisyys- ja esimiestyöindeksi ovat nousseet henkilöstötutkimuksessa ollen erinomaisella tasolla, kokoaikaisten työsuhteiden määrä on noussut 5 % ja sairausajanpalkat-% on laskenut 2,18 prosenttiin (edv. 2,32).

Vastuulliset tuotteet ja palvelut

Vastuulliset tuotteet ja palvelut tarkoittavat S-ryhmässä mm. vastuullisten valikoimien tarjoamista ja viestintää, tuotantoketjun ympäristöasioiden ja työelämän oikeuksien varmistamista sekä tuotetietojen esille tuomista. PeeÄssä toteuttaa näitä yhdessä S-ryhmän kanssa, mutta varmistaa paikallisesti mm. mahdollisimman kattavan lähiruuan tarjonnan.

Resurssitehokkuus

Resurssitehokkuus on jatkuvaa hävikin ja jätteiden määrän hallintaa ja hyödyntämistä sekä energian käytön tehostamista. Vuositasolla PeeÄssän vertailukelpoinen energiankulutus pieneni 4 prosenttia. Säästöjä saatiin muun muassa tehokkaammalla energianhallinnan ohjauksella sekä toimipaikkojen käyttötottumuksien muutoksilla. Uudis- ja perusparannuskohteissa on käytetty uutta tekniikkaa, muun muassa ledi-valaistuksia on otettu käyttöön. Kylmäjärjestelmiä on uusittu niin sanotuiksi hiilidioksidilaitoksiksi. Kaatopaikkajätteen määrä laski 19 prosenttiin kokonaisjätteen määrästä.

13. VUODEN 2015 NÄKYMÄT

Finanssikriisistä alkaneet talouden laihat vuodet jatkuvat Suomessa myös lähivuosina. Ennustelaitokset ovat alentaneet lähivuosien kasvuarvioita, koska kotimainen kulutus jatkunee laimeana. Suomen talous kasvane lähivuosina erittäin heikosti suhteessa euroalueeseen ja tärkeimpiin kilpailijamaihin.

On epävarmaa kasvaako Suomen talous ollenkaan vuonna 2015. Vaikka Venäjän talouden kasvaneet ongelmat vähentävät Suomen vientiä itänaapuriiin, niin maailmantalouden odotettu elpyminen kasvattaa vientiä muihin maihin. Tämä tapahtunee kuitenkin hitaasti eikä elpyvä vienti yksin käännä Suomen taloutta selkeästi parempaan suuntaan, jos yksityinen kulutus polkee paikallaan.

Vähittäiskaupan myynti-odotukset ja luottamusindikaattori romahtivat loppuvuodesta 2014 historiansa alimalle tasolle. Myynnin kehityksen nähdään jatkuvan heikkona ainakin alkuvuoden 2015. Myös kuluttajien luottamus Suomen ja oman talouden tilanteen paraneamiseen on ollut pitkään alhainen. Kulutuksen ja työn korkea verorasite, matalat palkankorotukset ja huononeva työllisyys alentavat kotitalouksien reaalista ostovoimaa edelleen. Kotimaisen ostovoiman kehitys pysyne heikkona. Kotimarkkinoiden ennustetaan pääsevän vihdoin pieneen nousuun vasta vuonna 2016.

Pohjois-Savossa päivittäistavarakaupan toimintaedellytyksissä ei odoteta tapahtuvan suuria muutoksia strategiakaudella 2015-2020 vaikkakin hintakilpailun odotetaan kiristävän. Käyttötavarakaupan osalta lisääntynyt tarjonta näkyy edelleen kilpailutilanteessa ja nettikaupan suosio tulee kasvamaan.

Majoitus- ja ravitsemiskauppa elää muutoksen aikaa. Kuluttajakäyttäytyminen muuttuu ja muutos tuo omalta osaltaan haasteita koko toimialalle myös Pohjois-Savossa. Majoitus- ja ravitsemuskaupassa kulutuksen odotetaan pysyvän alhaisella tasolla taloustilanteesta johtuen vuonna 2015. Volyymien ja markkinaosuuden oletetaan pysyvän edellisvuoden tasolla.

Investoinnit ja tuloskehitys

Vuoden 2015 investointeihin on varattu 17 m€. Merkittävimmät hankkeet ovat S-Market Kommilan ja Vieremän rakentaminen, Päiviönsaaren S-Market peruskorjaus ja muutos Saleksi, Sokos Hotel Puijonsarven ja Koljonvirran uudistusten eteenpäin vieminen sekä Pitkälahden toimintojen keskittäminen saman katon alle yhdistäen Terran, ABC:n, uuden S-Marketin ja SuperPark-aktiviteettisäpuiston.

Tulostason arvioidaan vuonna 2015 hieman laskevan edelliseen vuoteen verrattuna johtuen kiristyneestä hintakilpailusta päivittäistavarakaupassa ja volyymin laskusta hotelli- ja ravintotoimialalla. Vahva taloudellinen asema sekä hyvällä tasolla oleva tuloksentehtävyys mahdollistavat toimipaikkaverkoston kehittämisen tulo-rahoituksella myös meneillään olevalla strategijaksolla 2015 - 2020.

KONSERNIN TULOSLASKELMA

1.1.2014 - 31.12.2014

1.1.2013 - 31.12.2013

Liikevaihto		546 227 170,34		544 238 693,21
Liiketoiminnan muut tuotot		2 657 978,98		150 698,79
Materiaalit ja palvelut				
Aineet ja tarvikkeet	418 168 406,02		414 014 375,56	
Ulko puoliset palvelut	1 069 250,86	419 237 656,88	1 034 935,16	415 049 310,72
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	40 451 459,00		41 179 307,87	
Henkilösivukulut	9 268 217,67	49 719 676,67	9 565 695,24	50 745 003,11
Poistot ja arvonalentumiset		15 688 632,49		14 849 952,61
Liiketoiminnan muut kulut				
Vuokrat	3 013 555,94		3 373 777,33	
Muut kulut	41 535 776,59	44 549 332,53	43 006 347,30	46 380 124,63
Liikelylijäämä		19 689 850,75		17 365 000,93
Osuus osakkuusyritysten tuloksista		-39 102,27		-160 211,78
Rahoitustuotot ja -kulut (+/-)		339 934,21		311 844,42
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä		19 990 682,69		17 516 633,57
Ylijäämä ennen veroja		19 990 682,69		17 516 633,57

KONSERNITASE

VASTAAVAA	31.12.14		31.12.13	
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet	7 115 684,43		8 355 555,71	
Aineelliset hyödykkeet	174 677 686,66		165 309 203,03	
Osakkuusyritysosakkeet	1 018 857,16		1 888 494,43	
Muut sijoitukset	23 622 579,62	206 434 807,87	23 065 579,62	198 618 832,79
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus	28 210 917,44		30 104 391,85	
Laskennalliset verosaamiset	30 454,37		27 214,40	
Lyhytaikaiset saamiset	9 676 841,70		9 605 472,99	
Rahoitusarvopaperit				
Rahat ja pankkisaamiset	22 808 835,69	60 727 049,20	13 661 872,68	53 398 951,92
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>267 161 857,07</u>		<u>252 017 784,71</u>
VASTATTAVAA		31.12.2014		31.12.2013
OMA PÄÄOMA				
Osuuspääoma	10 478 469,73		10 257 467,93	
Vararahasto	19 051 167,87		17 741 167,87	
Muut rahastot				
Edellisten tilikausien ylijäämä	175 566 427,99		164 746 462,79	
Tilikauden ylijäämä	16 763 389,41	221 859 455,00	14 155 183,23	206 900 281,82
VÄHEMMISTÖN OSUUS		2 040 481,12		1 905 960,78
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen vieras pääoma				
Laskennalliset verovelat	2 725 823,95		2 424 426,78	
Lyhytaikainen vieras pääoma	40 536 097,00	43 261 920,95	40 787 115,33	43 211 542,11
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>267 161 857,07</u>		<u>252 017 784,71</u>

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

t€	1.1.-31.12.2014	1.1.-31.12.2013
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikelyljäämä	19698	17365
Oikaisut liikelyljäämään (1)	13172	14856
Käyttöpääoman muutos (2)	1309	1555
Liiketoiminnan rahavirta ennen rah.eriä ja veroja	34179	33776
Maksetut korot ja muut rahoituskulut	-5	-11
Saadut korot ja muut rahoitustuotot	288	226
Maksetut välittömät verot	-2866	-4407
Rahavirta ennen satunnaisia eriä	31597	29585
Liiketoiminnan rahavirta	31597	29585
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-22727	-30981
Tytäryritysten hankinta vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	-370	
Investoinnit muihin sijoituksiin	-267	-346
Myönnetyt lainat	-870	-580
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	3008	61
Luovutustuotot muista sijoituksista		2
Lainasaamisten takaisinmaksut	580	
Saadut osingot investoinneista	44	72
Investointien rahavirta	-20602	-31772
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-433
Osuuspääoman ja lisäosuuspo:n lisäys (+)/vähennys(-)	222	248
Maksettu ylijäämän palautus	-2070	-4201
Rahoituksen rahavirta	-1848	-4386
Rahavarojen muutos, lisäys(+)/vähennys(-)	9147	-6573
Rahavarat tilikauden alussa	13662	20235
Rahavarat tilikauden lopussa	22809	13662
Oikaisut liikelyljäämään (1)		
Pysyvien vastaavien myyntivoitot(-) ja tappiot(+)	-2530	6
Fuusiotappiot		
Poistot ja arvonalentumiset	15702	14850
	13172	14856
Käyttöpääoman muutos (2)		
Saamisten muutos	-168	2961
Vaihto-omaisuuden muutos	1893	-938
Lyhytaikaisten korottomien velkojen muutos	-417	-468
	1309	1555

TULOSLASKELMA (EMOYHTIÖ)

1.1.2014 - 31.12.2014

1.1.2013 - 31.12.2013

Liikevaihto		545 981 970,24		544 035 002,24
Liiketoiminnan muut tuotot		2 657 978,98		150 698,79
Materiaalit ja palvelut				
Aineet ja tarvikkeet	418 168 406,02		414 014 375,56	
Ulkopuoliset palvelut	1 069 250,86	419 237 656,88	1 034 935,16	415 049 310,72
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	40 449 325,48		41 179 307,87	
Henkilösivukulut	9 268 217,67	49 717 543,15	9 565 695,24	50 745 003,11
Poistot ja arvonalentumiset		13 516 215,61		12 874 278,80
Liiketoiminnan muut kulut				
Vuokrat	5 093 802,25		5 480 706,00	
Muut kulut	41 638 122,63	46 731 924,88	42 560 737,12	48 041 443,12
Liikelylijäämä		19 436 608,70		17 475 665,28
Rahoitustuotot ja -kulut (+/-)		391 990,04		274 603,71
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä		19 828 598,74		17 750 268,99
Satunnaiset erät (+/-)				32 000,00
Ylijäämä ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		19 828 598,74		17 782 268,99
Tilinpäätössiirrot (+/-)		-1 521 658,38		-1 232 459,11
Tuloverot (+/-)		-2 861 502,42		-3 525 747,12
Tilikauden ylijäämä		<u>15 445 437,94</u>		<u>13 024 062,76</u>

TASE (EMOYHTIÖ)

VASTAAVAA	31.12.14		31.12.13	
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat hyödykkeet	4 883 997,82		5 840 739,08	
Aineelliset hyödykkeet	145 608 595,63		130 268 684,84	
Sijoitukset				
Osuudet saman konsernin yrityksissä	26 248 147,26		28 639 198,54	
Muut sijoitukset	28 970 531,86	205 711 272,57	32 873 066,86	197 621 689,32
<hr/>				
VAIHTUVAT VASTAAVAT				
Vaihto-omaisuus	28 210 917,44		30 104 391,85	
Lyhytaikaiset saamiset	9 952 866,32		9 566 815,55	
Rahoitusarvopaperit				
Rahat ja pankkisaamiset	22 627 437,19	60 791 220,95	13 014 127,02	52 685 334,42
<hr/>				
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>266 502 493,52</u>		<u>250 307 023,74</u>
VASTATTAVAA	31.12.2014		31.12.2013	
OMA PÄÄOMA				
Osuuspääoma	10 478 469,68		10 257 467,93	
Vararahasto	19 051 167,87		17 741 167,87	
Muut rahastot				
Edellisten tilikausien ylijäämä	160 642 853,65		150 999 197,00	
Tilikauden ylijäämä	15 445 437,94	205 617 929,14	13 024 062,76	192 021 895,56
<hr/>				
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		13 929 377,55		12 407 719,17
VIERAS PÄÄOMA				
Pitkäaikainen vieras pääoma	6 053 000,00		5 213 000,00	
Lyhytaikainen vieras pääoma	40 902 186,83	46 955 186,83	40 664 409,01	45 877 409,01
<hr/>				
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>266 502 493,52</u>		<u>250 307 023,74</u>

RAHOITUSLASKELMA (EMOYHTIÖ)

t€	1.1.-31.12.2014	1.1.-31.12.2013
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Liikelylijäämä	19437	17476
Oikaisut liikelylijäämään (1)	11745	12880
Käyttöpääoman muutos (2)	1977	1606
Liiketoiminnan rahavirta ennen rah.eriä ja veroja	33159	31962
Maksetut korot ja muut rahoituskulut	-320	-285
Saadut korot ja muut rahoitustuotot	546	479
Maksetut välittömät verot	-2795	-4303
Rahavirta ennen satunnaisia eriä	30589	27853
Liiketoiminnan rahavirta	30589	27853
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-22200	-24564
Investoinnit muihin sijoituksiin	-1601	-346
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	3008	61
Luovutustuotot muista sijoituksista		2
Lainasaamisten takaisinmaksut	755	-1623
Saadut osingot investoinneista	44	72
Investointien rahavirta	-19993	-26398
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	840	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-2103
Lyhytaikaisten lainojen lisäys (+)/vähennys(-)		
Osuuspääoman ja lisäosuuspo:n lisäys (+)/vähennys (-)	222	248
Maksettu ylijäämän palautus	-2070	-4201
Saadut/annetut konserniavustukset		32
Rahoituksen rahavirta	-1008	-6024
Rahavarojen muutos, lisäys(+)/vähennys(-)	9588	-4569
Rahavarat tilikauden alussa	13014	17583
Siirtynyt fuusiossa	25	
Rahavarat tilikauden lopussa	22627	13014
Oikaisut liikelylijäämään (1)		
Pysyvien vastaavien myyntivoitot(-) ja tappiot(+)	-2530	6
Fuusiotappiot	758	
Poistot ja arvonalentumiset	13516	12874
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	11745	12880
Käyttöpääoman muutos (2)		
Saamisten muutos	57	2982
Vaihto-omaisuuden muutos	1893	-938
Lyhytaikaisten korottomien velkojen muutos	27	-438
	1977	1606

TILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on taseessa arvostettu muuttuvien menojen mukaiseen hankintamenuon vähennettynä vuosittain kirjanpidossa tehdyillä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaisen poistojen ja kirjattujen poistojen erotus esitetään konserniyritysten tuloslaskelmissa tilinpäätössiirtona. Taseessa mainittujen poistojen kertynyt erotus esitetään konsernin yritysten taseissa yhtenä eränä tilinpäätössiirtojen kertymässä. Pysyvien vastaavien poistamattoman hankintamenuon pysyvät arvonalentumiset kirjataan kuluksi arvonalentumisina

Suunnitelman mukaiset poistot perustuvat käyttöomaisuuden alkuperäiseen hankintamenuon ja arvioituun taloudelliseen pitoaikaan.

Rakennukset	20/25 v
Koneet ja kalusto	6 v
Hotellikalusto	10 v
Liiketarvike	5 v
Muut aineelliset hyödykkeet ja aineettomat oikeudet sekä muut pitkävaikutteiset menot	Verolakien sallimissa puiteissa

KALUSTON LEASING

Konserniyritysten leasing-maksut käsitellään liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvinä kaluste- ja tarvikelukuina.

VAIHTO-OMAISUUS

Vaihto-omaisuus on fifo-periaatteen mukaisesti merkitty taseeseen hankinnasta aiheutuneiden muuttuvien menojen tai jälleenhankintamenuon tai todennäköisen myyntihinnan määräisenä alinta arvoa käyttäen.

SAAMISET, RAHOITUSVARAT JA VELAT

Saamiset on taseessa arvostettu nimellisarvoon, kuitenkin enintään todennäköiseen arvoon, velat nimellisarvoon ja rahoitusomaisuuteen kuuluvat arvopaperit ja muut sellaiset rahoitusvarat hankintamenuon suuruusina tai, jos niiden todennäköinen luovutushinta tilinpäätöspäivänä on sitä alempi, tämän määräisenä.

Tilikauden aikana konsernissa ei ollut valuuttamääräisiä velkoja tai saamisia.

ELÄKEJÄRJESTELYT

Konsernin henkilökunnan sekä lakisääteinen eläketurva

että tätä täydentävä johtoryhmän jäsenille otettu maksuperusteinen kollektiivinen vapaaehtoinen lisäeläketurva on hoidettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkemenot kirjataan kuluksi kertymisvuonna.

RAHOITUSLASKELMAT

Rahoituslaskelmat on laadittu Kirjanpitolautakunnan yleisohjeen 30.1.2007 mukaista epäsuoraa rahoituslaskelmamuotoa soveltaen.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät Osuuskauppa Päässä lisäksi kaikki ne yhtiöt, joissa Osuuskauppa Päässä on välittömästi tai välillisesti enemmän kuin puolet osakkeiden tuottamista äänistä tai joissa sillä muutoin on määräysvalta.

Tiedot konserniin yhdistellyistä tytäryhtiöistä on esitetty taseen liitetiedoissa. Konserniin yhdistellyissä tytäryhtiöistä Kiinteistö Oy Mansikissa, Kiinteistö Oy Särkinien Säästökuulmassa, Kiinteistö Oy Kuopion Pyöröntorissa ja Kiinteistö Oy Iisalmen Savonkatu 20:ssä on vähemmistöosuuksia.

Osakkuusyhtiöistä vain Asunto Oy Warkauden Wih-tori ja Kiinteistö Oy Warkauden Talo on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen. Muiden osakkuusyhtiöiden yhdistelemättä jättämisellä ei ole merkitystä oikeiden ja riittävien tietojen saannin kannalta Osuuskauppa Päässä-konsernin tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

KESKINÄINEN OSAKKEENOMISTUS

Konsernin sisäinen osakeomistus on tilinpäätöksessä eliminoitu hankinta-menomenetelmän mukaan, jolloin tytäryhtiöosakkeiden hankintamenuon on eliminoitu tytäryhtiöiden hankintahetken omia pääomia vastaan. Eliminoinnissa syntyneet erot, jotka ovat johtuneet kiinteistöjen käypien arvojen ja kirjanpitoarvojen eroista, on jaettu ao. käyttöomaisuuserille eli tontteihin 2,3 M€ ja rakennuksiin 8,7 M€. Nämä konsernitaseen aktiivoille kohdistetut eliminointierot poistetaan ko. tase-erän suunnitelman mukaisten poistojen tahdissa. Rakennuksiin kohdistettujen poistamattomien hankintamenuon jäljellä olevat määrät 31.12.2014 ovat yhteensä 4,6 M€. Muita tytäryhtiöistä johtuvia poistamattomia konserniaktiivoja tai tulouttamatta olevia konsernipassiivoja konsernissa ei ole.

SISÄISET LIIKETAPAHTUMAT JA KATTEET

Konsernitilinpäätöstä laadittaessa on eliminoitu konsernin sisäinen liikevaihto, sisäiset tuotot ja kulut sekä keskinäiset saamiset ja velat. Eliminoidavia sisäisiä katteita konsernissa ei ole.

VÄHEMMISTÖOSUUDEN EROTTAMINEN

Vähemmistöosuus Kiinteistö Oy Mansikin, Kiinteistö Oy Särkiniemen Säästökulman, Kiinteistö Oy Kuopion Pyöröntorin ja Kiinteistö Oy Iisalmen Savonkatu 20:n omista pääomista ja tuloksista on erotettu ja esitetty erikseen tilinpäätöksessä.

LASKENNALLISET VEROT

Peeässä-konserniin liittyvät laskennalliset verot on kirjattu alla kerrottujen periaatteiden ja kirjanpitolautakunnan yleisohjeen 12.9.2006 mukaisesti.

Osuuskauppa Peeässä ja sen tytäryhtiöiden tuloslaskelmissa ja taseissa ei esitetä laskennallista verovelkaa tai -saamista, vaan olennaiset laskennalliset verovelat tai -saamiset on esitetty ao. yhtiön liitetiedoissa verojen erittelyn yhteydessä.

Varovaisuuden periaatteen mukaisesti konsernitaseeseen sisältyy laskennallinen verovelka kokonaisuudessaan ja laskennallinen verosaaminen arvioidun todennäköisen saamisen suuruisena. Laskennallinen verovelka ja -saaminen on laskettu käyttäen vahvistettua 20 prosentin verokantaa.

Yhdistelytoimenpiteistä aiheutuva laskennallinen verovelka ja -saaminen sisällytetään konsernitaseen laskennalliseen verovelkaan ja -saamiseen sekä niiden muutos konsernituloslaskelman laskennallisen verovelan ja -saamisen muutokseen. Yhdistelytoimenpiteistä aiheutuvia laskennallisia veroja konsernissa ei ole.

Erillistilinpäätöksissä esitetyt tilinpäätössiirtojen kertymät on konsernitaseessa jaettu laskennalliseksi verovelaksi ja omaksi pääomaksi ja niiden muutos on esitetty konsernituloslaskelmassa. Verotettavaan tuloon palautettavat poistot (hyllypoistot) on otettu em. laskennallista verovelkaa laskettaessa huomioon vähentävänä tekijänä.

Pakollisista varauksista ja vahvistetuista tappioista johutuva laskennallinen verosaaminen on esitetty konsernitaseessa ja sen muutos konsernituloslaskelmassa.

Kohdistetuista konserniaktiivoista ei ole kirjattu laskennallista verovelkaa, koska syntyneet konserniaktiivat ovat kokonaisuudessaan kohdistettu liiketoiminnan kannalta keskeisiin rakennuksiin ja maa-alueisiin, joita ei ole tarkoitus luovuttaa konsernin ulkopuolelle. Vastaavalla periaatteella kohdistetuista konsernipassiivoista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista.

TILIPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

	KONSERNI 2014	KONSERNI 2013	OK 2014	OK 2013
TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT				
1. Liikevaihto tavara-alottain				
Päivittäis- ja käyttötavarakauppa	397 052 289,94	393 266 565,63	397 052 289,94	393 266 565,63
Poltonestekauppa	101 589 003,17	100 770 412,23	101 589 003,17	100 770 412,23
Hotelli- ja ravintolatoiminta	42 866 263,97	45 877 282,45	42 866 263,97	45 877 282,45
Muu palvelutoiminta	4 719 613,26	4 324 432,90	4 474 413,16	4 120 741,93
Yhteensä	546 227 170,34	544 238 693,21	545 981 970,24	544 035 002,24
2. Liiketoiminnan muut tuotot				
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	2 621 770,80	11 942,58	2 621 770,80	11 942,58
Vuokratuotot	23 578,33	28 059,67	23 578,33	28 059,67
Vahingonkorvaukset	11 442,49	110 032,99	11 442,49	110 032,99
Muut	1 187,36	663,55	1 187,36	663,55
Yhteensä	2 657 978,98	150 698,79	2 657 978,98	150 698,79
3. Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	416 274 931,61	414 952 616,94	416 274 931,61	414 952 616,94
Väestöjen muutos (+/-)	1 893 474,41	-938 241,38	1 893 474,41	-938 241,38
Yhteensä	418 168 406,02	414 014 375,56	418 168 406,02	414 014 375,56
4. Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	40 451 459,00	41 179 307,87	40 449 325,48	41 179 307,87
Eläkekulut	7 024 104,18	7 201 869,25	7 024 104,18	7 201 869,25
Muut henkilösivukulut	2 244 113,49	2 363 825,99	2 244 113,49	2 363 825,99
Yhteensä	49 719 676,67	50 745 003,11	49 717 543,15	50 745 003,11
Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot on esitetty jäljempänä kohdassa 24.				
5. Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	15 688 632,49	14 849 952,61	13 516 215,61	12 874 278,80
Yhteensä	15 688 632,49	14 849 952,61	13 516 215,61	12 874 278,80
Poistojen ja poistoeron muutosten tase-eräkohtainen erittely sisältyy taseen liitetietojen pysyvien vastaavien ja tilinpäätössiirtojen kertymän erittelykohtiin.				
6. Liiketoiminnan muut kulut				
Käyttöomaisuuden myyntitappiot	91 995,63	17 662,64	91 995,63	17 662,64
Vapaaehtoiset henkilösivukulut	1 896 154,20	1 809 626,77	1 896 154,20	1 809 626,77
Kiinteistökulut	16 030 168,21	16 354 721,92	15 382 877,81	15 912 432,07
Kalusto- ja tarvikkekulut	6 586 651,43	6 414 097,14	6 586 651,43	6 414 097,14
Markkinointikulut	9 344 226,87	10 714 081,10	9 344 226,87	10 714 081,10
Muut toimintakulut	7 586 580,25	7 696 157,73	8 336 216,69	7 692 837,40
Yhteensä	41 535 776,59	43 006 347,30	41 638 122,63	42 560 737,12
Vuokratulot on esitetty omana eräänä tuloslaskelmassa				

	KONSERNI 2014	KONSERNI 2013	OK 2014	OK 2013
7. Tilintarkastajan palkkiot				
Tilintarkastuspalkkiot	33 502,80	39 726,44	30 647,93	38 200,44
Tilintarkastajan palkkiot yhteensä	33 502,80	39 726,44	30 647,93	38 200,44
8. Rahoitustuotot ja kulut				
Osuuspääoman korot ja osinkotuotot pysyvien vastaavien sijoituksista				
Osuuspääoman korot omistusyhteisyrityksiltä	12 927,08	17 220,68	12 927,08	17 220,68
Osinkotuotot muilta	31 382,82	54 470,22	31 382,82	54 470,22
Osuuspääoman korot ja osinkotuotot pysyvien vastaavien sijoituksista yhteensä	44 309,90	71 690,90	44 309,90	71 690,90
Korkotuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista				
Saman konsernin yrityksiltä			261 180,42	245 750,10
Muilta	47 125,00	23 393,33	47 125,00	23 393,33
Yhteensä	47 125,00	23 393,33	308 305,42	269 143,43
Muut korko- ja rahoitustuotot				
Muilta	251 486,92	227 482,12	251 452,31	220 289,79
Yhteensä	251 486,92	227 482,12	251 452,31	220 289,79
Korko- ja muut rahoitustuotot yht.	298 611,92	250 875,45	559 757,73	489 433,22
Korko- ja muut rahoituskulut				
Saman konsernin yrityksille			209 103,33	276 204,45
Muulle	2 987,24	10 721,93	2 974,26	10 315,96
Korko- ja muut rahoituskulut yht.	2 987,24	10 721,93	212 077,59	286 520,41
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	339 934,58	311 844,42	391 990,04	274 603,71
9. Satunnaiset kulut ja tuotot				
Satunnaiset tuotot				
Saadut konserniavustukset				32 000,00
Yhteensä			0,00	32 000,00
10. Tilinpäätössiirrot				
Poistoeron lisäys (-)/vähennys (+)			-1 521 658,38	-1 232 459,11
Yhteensä			-1 521 658,38	-1 232 459,11
11. Välittömät verot				
Tuloverot varsin toiminnasta tilikaud. (+/-)	2 958 262,72	3 622 332,49	2 859 814,16	3 531 437,32
Tuloverot varsin toiminnasta ed. tilik (+/-)	1 951,75	2 149,80	1 688,26	2 149,80
Tuloverot satunnaisista eristä				-7 840,00
Lasken. verovelan ja -saamisten muutos	298 157,20	-258 334,06		
Yhteensä	3 258 371,67	3 366 148,23	2 861 502,42	3 525 747,12
Laskennallinen verovelka	2 725 823,95	2 424 426,78		

KONSERNI
2014

KONSERNI
2013

OK
2014

OK
2013

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

**12. Aineettomat ja aineelliset
hyödykkeet**

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet

Hankintameno 1.1.	187 241,02	187 241,02	187 241,02	187 241,02
Vähennykset	-22 129,20		-22 129,20	
Hankintameno 31.12.	165 111,82	187 241,02	165 111,82	187 241,02
Kertyneet poistot 01.01.	172 000,50	160 174,41	172 000,50	160 174,41
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-21 414,42		-21 414,42	
Tilikauden poisto	7 463,60	11 826,09	7 463,60	11 826,09
Kertyneet poistot 31.12.	158 049,68	172 000,50	158 049,68	172 000,50
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 062,14	15 240,52	7 062,14	15 240,52

Liikearvo

Hankintameno 1.1.	4 137 703,11	4 457 703,11	4 137 703,11	4 457 703,11
Vähennykset		-320 000,00		-320 000,00
Hankintameno 31.12.	4 137 703,11	4 137 703,11	4 137 703,11	4 137 703,11
Kertyneet poistot 01.01.	3 783 536,44	3 733 536,44	3 783 536,44	3 733 536,44
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		-160 000,00		-160 000,00
Tilikauden poisto	146 000,00	210 000,00	146 000,00	210 000,00
Kertyneet poistot 31.12.	3 929 536,44	3 783 536,44	3 929 536,44	3 783 536,44
Kirjanpitoarvo 31.12.	208 166,67	354 166,67	208 166,67	354 166,67

Muut pitkävaikutteiset menot

Hankintameno 1.1.	12 977 434,69	10 397 483,10	10 258 874,69	9 617 483,10
Lisäykset	63 300,00	1 999 890,76	243 030,76	61 330,76
Vähennykset	-451 395,08		-451 395,08	
Siirrot erien välillä	179 730,76	580 060,83		580 060,83
Hankintameno 31.12.	12 769 070,37	12 977 434,69	10 050 510,37	10 258 874,69
Kertyneet poistot 01.01.	4 991 286,17	3 906 693,82	4 787 542,80	3 893 693,82
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-243 991,25		-243 991,25	
Tilikauden poisto	1 121 320,15	1 084 592,35	838 189,81	893 848,98
Kertyneet poistot 31.12.	5 868 615,07	4 991 286,17	5 381 741,36	4 787 542,80
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 900 455,30	7 986 148,52	4 668 769,01	5 471 331,89

Aineettomat hyödykkeet yhteensä 7 115 684,11 8 355 555,71 4 883 997,82 5 840 739,08

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet

Omistuskiinteistöt

Hankintameno 1.1.	17 726 195,09	17 384 713,08	11 755 763,31	11 414 281,30
Fuusioissa siirtyneet	0,00		677 512,97	
Lisäykset	247 905,42	285 921,46	286 641,42	285 921,46
Vähennykset	-8 438,32	-3 849,69	-8 438,32	-3 849,69
Siirrot erien välillä	38 787,68	59 410,24		59 410,24
Hankintameno 31.12.	18 004 449,87	17 726 195,09	12 711 479,38	11 755 763,31
Kirjanpitoarvo 31.12.	18 004 449,87	17 726 195,09	12 711 479,38	11 755 763,31

	KONSERNI 2014	KONSERNI 2013	OK 2014	OK 2013
Kiinteistöjen liittymismaksut				
Hankintameno 1.1.	405 494,18	338 246,68	376 707,72	309 460,22
Lisäykset	14 186,25	67 247,50	56 036,25	67 247,50
Siirrot erien välillä	41 850,00			
Vähennykset	-26 369,44		-26 369,44	
Hankintameno 31.12.	435 160,99	405 494,18	406 374,53	376 707,72
Kirjanpitoarvo 31.12.	435 160,99	405 494,18	406 374,53	376 707,72
Maa- ja vesialueet yhteensä	18 439 610,86	18 131 689,27	13 117 853,91	12 132 471,03
Rakennukset ja rakennelmat				
Omistusrakennukset ja rakennelmat				
Hankintameno 1.1.	196 407 079,14	175 815 880,18	144 108 234,37	127 995 622,08
Fuusioissa siirtyneet			15 081 000,58	
Lisäykset	2 871 318,69	5 388 648,69	12 789 363,20	910 062,02
Vähennykset	-5 607 671,23	-3 303 385,23	-6 033 357,78	-3 303 385,23
Siirrot erien välillä	14 813 764,10	18 505 935,50	2 895 305,99	18 505 935,50
Hankintameno 31.12.	208 484 490,70	196 407 079,14	168 840 546,36	144 108 234,37
Kertyneet poistot 01.01.	69 543 203,28	65 524 495,69	46 139 029,85	43 901 345,81
Fuusioissa siirtyneet			9 736 269,57	
Vähennysten kertyneet poistot	-4 639 067,10	-2 397 881,94	-4 685 971,48	-2 397 881,94
Tilikauden poistot	7 747 107,78	6 416 589,53	5 435 292,59	4 635 565,98
Kertyneet poistot 31.12.	72 651 243,96	69 543 203,28	56 624 620,53	46 139 029,85
Kirjanpitoarvo 31.12.	135 833 246,74	126 863 875,86	112 215 925,83	97 969 204,52
Koneet ja kalusto				
Hankintameno 1.1.	89 313 007,28	82 767 562,94	88 727 421,87	82 181 977,53
Fuusioissa siirtyneet			20 539,44	
Lisäykset	5 929 649,13	5 965 114,87	6 476 798,97	5 965 114,87
Vähennykset	-1 261 733,55	-189 939,98	-1 261 733,55	-189 939,98
Siirrot erien välillä	549 309,84	770 269,45	2 160,00	770 269,45
Hankintameno 31.12.	94 530 232,70	89 313 007,28	93 965 186,73	88 727 421,87
Kertyneet poistot 01.01.	72 196 285,36	66 284 947,69	71 754 813,77	65 847 047,69
Fuusioissa siirtyneet			20 539,44	
Vähennysten kertyneet poistot	-1 017 174,13	-116 887,44	-1 017 174,13	-116 887,44
Tilikauden poistot	5 725 117,03	6 028 225,11	5 708 836,90	6 024 653,52
Kertyneet poistot 31.12.	76 904 228,26	72 196 285,36	76 467 015,98	71 754 813,77
Kirjanpitoarvo 31.12.	17 626 004,44	17 116 721,92	17 498 170,75	16 972 608,10
Muut aineelliset hyödykkeet				
Hankintameno 1.1.	278 073,36	278 073,36	274 720,32	274 720,32
Lisäykset	12 465,00		32 160,61	
Siirrot erien välillä 1.1.-31.12	19 695,61			
Hankintameno 31.12.	310 233,97	278 073,36	306 880,93	274 720,32
Kertyneet poistot 01.01.	82 368,52	59 134,45	81 530,27	58 631,50
Tilikauden poisto	24 182,11	23 234,07	23 846,80	22 898,77
Kertyneet poistot 31.12.	106 550,63	82 368,52	105 377,07	81 530,27
Kirjanpitoarvo 31.12.	203 683,34	195 704,84	201 503,86	193 190,05
Aineellisten hyödykkeiden ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
Hankintameno 1.1.	3 001 211,14	5 525 954,51	3 001 211,14	5 525 954,51
Lisäykset	15 339 936,26	21 869 519,32	2 471 396,13	21 869 519,32
Vähennykset		-4 478 586,67		-4 478 586,67
Siirrot erien välillä	-15 766 006,12	-19 915 676,02	-2 897 465,99	-19 915 676,02
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 575 141,28	3 001 211,14	2 575 141,28	3 001 211,14
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	174 677 686,66	165 309 203,03	145 608 595,63	130 268 684,84

	KONSERNI 2014	KONSERNI 2013	OK 2014	OK 2013
13. Sijoitukset				
Osakkeet saman konsernin yrityksissä				
Hankintameno 1.1.			28 639 198,54	28 639 198,54
Lisäykset			363 798,17	
Vähennykset			-3 585 384,45	
Siirrot erien välillä			830 535,00	
Hankintameno 31.12.			26 248 147,26	28 639 198,54
yhteensä			26 248 147,26	28 639 198,54
Saamiset saman konsernin yrityksiltä				
Määrä 1.1.			7 074 710,00	6 031 769,45
Lisäykset			100 000,00	3 080 000,00
Vähennykset			-3 729 000,00	-2 037 059,45
Määrä 31.12.			3 445 710,00	7 074 710,00
Kirjanpitoarvo 31.12.			3 445 710,00	7 074 710,00
Pääomalainasaamiset saman konsernin yrityksiltä			700 000,00	700 000,00
Kirjanpitoarvo 31.12.			700 000,00	700 000,00
Saamiset saman konsernin yrityksiltä yhteensä			4 145 710,00	7 774 710,00
Pääomalainasaaminen:				
Lainan pääoma ja korko saadaan maksaa yhtiön selvitystilassa ja konkurssissa vain kaikkia muita velkoja huonommalla etuoikeudella. Laina on vakuudeton.				
Pääoma saadaan muutoin palauttaa ja korkoa maksaa vain siltä osin, kuin yhtiön vapaan oman pääoman ja kaikkien pääomalainojen määrä maksuhetkellä ylittää yhtiön viimeksi päättyneeltä tilikaudelta vahvistettavan tai sitä uudempaan tilinpäätökseen sisältyvän taseen mukaisen tappion määrän.				
Vuotuinen korko on Suomen Pankin julkaisema viitekorko lisättyinä yhdellä prosenttiyksiköllä..				
Osakkeet omistusyhteisyriksissä				
Hankintameno 1.1.	23 043 816,88	22 643 364,66	23 188 099,69	22 627 435,69
Lisäykset	267 000,00	560 664,00	267 000,00	560 664,00
Vähennykset	-39 102,27	-160 211,78		
Siirto erien välillä 01.01.-31.12.	-830 535,00		-830 535,00	
Hankintameno 31.12.	22 441 179,61	23 043 816,88	22 624 564,69	23 188 099,69
Kertyneet arvonalennukset 1.1.	120 153,45	120 153,45	120 153,45	120 153,45
Kertyneet arvonalennukset 31.12.	120 153,45	120 153,45	120 153,45	120 153,45
Kirjanpitoarvo 31.12.	22 321 026,16	22 923 663,43	22 504 411,24	23 067 946,24
Osuudet omistusyhteisyriksistä yhteensä	22 321 026,16	22 923 663,43	22 504 411,24	23 067 946,24
Osakkuusyriksistä johtuvan konserniaktiivan poistamatta oleva määrä				
	0,00	495 295,66		
Pääomalainasaamiset omistusyhteisyriksiltä				
Määrä 1.1.				
Lisäykset	870 000,00		870 000,00	
Määrä 31.12.	870 000,00		870 000,00	
Kirjanpitoarvo	870 000,00		870 000,00	
Saamiset omistusyhteisyriksiltä yhteensä	870 000,00		870 000,00	

Pääomalinasaaminen:

Lainan pääoma ja korko saadaan maksaa yhtiön selvitystilassa ja konkurssissa vain kaikkia muita velkoja huonommalla etuoikeudella. Laina on vakuudeton.

Pääoma saadaan muutoin palauttaa ja korkoa maksaa vain siltä osin, kuin yhtiön vapaan oman pääoman ja kaikkien pääomallainojen määrä maksuhetkellä ylittää yhtiön viimeksi päättyneeltä tilikaudelta vahvistettavan tai sitä uudempaan tilinpäätökseen sisältyvän taseen mukaisen tappion määrän.

Vuotuinen korko on 6,0 % p.a. tai voitto-osuus velallisen edellisen tilikauden tuloksesta, mikäli voitto-osuus on suurempi kuin 6 %:n tuotto SOK:n ja osuuskauppojen sijoittamalle pääomalle. Tämä pääomalinain on konvertoitu yhtiön osakkeiksi tammikuussa 2015.

Muut osakkeet ja osuudet

Hankintameno 1.1.	1 533 030,79	1 750 033,39	1 533 030,79	1 750 033,39
Lisäykset				
Vähennykset		-217 002,60		-217 002,60
Siirrot erien välillä				
Hankintameno 31.12.	1 533 030,79	1 533 030,79	1 533 030,79	1 533 030,79
Kertyneet arvonalennukset 31.12.	284 826,25	284 826,25	284 826,25	284 826,25
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 248 204,54	1 248 204,54	1 248 204,54	1 248 204,54
Muut saamiset muilta				
Hankintameno 1.1.	782 206,08	202 206,08	782 206,08	202 206,08
Lisäykset		580 000,00		580 000,00
Vähennykset	-580 000,00		-580 000,00	
Hankintameno 31.12.	202 206,08	782 206,08	202 206,08	782 206,08
Sijoitukset yhteensä	24 641 436,78	24 954 074,05	55 218 679,12	61 512 265,40

14. OMISTUKSET MUISSA YRITYKSISSÄ**KONSERNIYRITYKSET**

	Kotipaikka	Omistus- osuus-%	Osakkeiden määrä	Nimellisarvo euro	Kirjanpitoarvo 31.12.14	Oma pääoma 31.12.14	Tilikauden tulos
Kiinteistö Oy Kuopion Valtakulma	Kuopio	100,0	1 000,00	10 600 000,00	19 138 440,77	17 363 241,98	4,16
Kiinteistö Oy Nilsian Tahkovouri	Nilsia	100,0	8 192,00	163 840,00	2 773 680,00	2 578 882,13	-60 181,67
Kiinteistö Oy Särkiniemen Säätökulma	Kuopio	75,1	415,00	6 640,00	254 000,00	8 086,93	-2 752,92
Iisalmen Hotellikiinteistö Oy	Iisalmi	100,0	5 000,00	84 093,96	600 182,00	-320 713,11	17 970,28
Kiinteistö Oy Iisalmen Savonkatu 20	Iisalmi	67,3	1 500,00	75 000,00	1 194 333,17	430 905,07	-4 759,87
Kiinteistö Oy Mansikki	Kiuruvesi	56,2	50 061,00	500 610,00	508 619,75	645 917,13	-19 155,74
Kiinteistö Oy Kuopion Pyöröntori	Kuopio	57,1	1 680,00	1 755,18	1 778 891,56	3 740 798,66	-9 380,06
KONSERNIYRITYSOSAKKEET YHT.			67 848	11 431 939,14	26 248 147,25	24 447 118,79	-78 255,82

OMISTUSYHTEISYRITYKSET

Osakkuusyrietykset	Kotipaikka	Omistus- osuus-%	Osakkeiden määrä	Nimellisarvo euro	Kirjanpitoarvo 31.12.14	Oma pääoma 31.12.14	Tilikauden tulos
Kiinteistö Oy Tahko Twinhills 212	Nilsia	20,0	20	1 600,00	607 162,06		
Kiinteistö Oy Nilsian Tahkotuvat	Nilsia	50,0	239	4 780,00	262 326,17	508 478,48	-17,04
Tahkon Silta Oy	Nilsia	20,0	600	600,00	600,00		
Kiinteistö Oy Varkauden Talo	Helsinki	35,72	26 790	45 057,55	161 275,08		
Asunto Oy Varkauden Wihtori	Varkaus	21,31	4 329	3 640,43	170 878,93		
Osakkuusyrietykset yhteensä			31 978	55 678	1 202 242,24	508 478,48	-17,04

Muut omistusyhteisyrietykset

S-pankki Oy	Helsinki	2,9	194		4 604 202,00		
S-ryhmän logistiikkakeskukset Oy	Helsinki	4,6	9205		5 035 467,00		
S-Voima Oy	Helsinki	2,4	357		973 000,00		
Sok osuudet	Helsinki	5,95	18583		10 689 500,00		
Muut omistusyhteisyrietykset yhteensä			28339		21 302 169,00		

Omistusyhteisyrietykset yhteensä

					22 504 411,24		
Omistusyhteisyrietysten arvo konsernissa					22 321 026,16		

	KONSERNI 2014	KONSERNI 2013	OK 2014	OK 2013
15. Vaihto-omaisuus				
Tavarat	28 210 917,44	30 104 391,85	28 210 917,44	30 104 391,85
Yhteensä	28 210 917,44	30 104 391,85	28 210 917,44	30 104 391,85
16. Laskennalliset verosaamiset				
Jaksotuseroista johtuvat	30 454,37	27 214,40		
Yhteensä	30 454,37	27 214,40		
17. Lyhytaikaiset saamiset				
Myyntisaamiset	4 755 638,80	5 107 822,05	4 755 638,80	5 107 822,05
Saamiset saman konsernin yrityksiltä				
Myyntisaamiset			380 494,40	
Siirtosaamiset			1 568,17	
Yhteensä	0,00	0,00	382 062,57	0,00
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä				
Myyntisaamiset	1 597 313,59	1 255 806,55	1 597 313,59	1 255 806,55
Siirtosaamiset	1 375 560,53	1 615 089,17	1 375 560,53	1 615 089,17
Yhteensä	2 972 874,12	2 870 895,72	2 972 874,12	2 870 895,72
Muut saamiset	250 088,46	171 528,77	154 750,37	140 074,37
Siirtosaamiset	1 698 240,32	1 455 226,45	1 687 540,46	1 448 023,41
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	9 676 841,70	9 605 472,99	9 952 866,32	9 566 815,55
	KONSERNI 2014	KONSERNI 2013	OK 2014	OK 2013
Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
Vuosialennukset ja markkinointihyvitykset	554 409,60	487 080,29	554 409,60	487 080,29
Henkilöstökulut	565 224,00	208 764,00	565 224,00	208 764,00
Vuokrat		82 608,95		82 608,95
Rahoituserät	37 003,03	24 545,30	38 571,20	24 545,30
Verot	660 075,17	777 678,00	660 075,17	777 678,00
Muut	1 257 089,05	1 489 639,08	1 246 389,19	1 482 436,04
Siirtosaamiset yhteensä	3 073 800,85	3 070 315,62	3 064 669,16	3 063 112,58
TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT				
18. Oma pääoma				
Osuuspääoma 1.1.	10 257 467,93	10 009 162,45	10 257 467,93	10 009 162,45
Lisäys	484 140,85	537 540,13	484 140,80	537 540,13
Vähennys	263 139,05	-289 234,65	263 139,05	-289 234,65
Osuuspääoma 31.12.	10 478 469,73	10 257 467,93	10 478 469,68	10 257 467,93
Vajaasti maksetut osuusmaksut	294 130,32	315 932,07	294 130,32	315 932,07
Vararahasto 1.1.	17 741 167,87	15 961 167,87	17 741 167,87	15 961 167,87
Lisäys	1 310 000,00	1 780 000,00	1 310 000,00	1 780 000,00
Vararahasto 31.12.	19 051 167,87	17 741 167,87	19 051 167,87	17 741 167,87
Edellisten tilikausien ylijäämä/tappio 1.1.	178 901 646,03	169 064 541,72	164 023 259,76	155 317 275,92
Käyttörahasto		1 583 461,63		1 583 461,63
Muut rahastot		81 796,32		81 796,32
Vähemmistön hankinta	45 188,07			
Ylijäämän palautus	-2 070 406,11	-4 203 336,87	-2 070 406,11	-4 203 336,87
Siirto vararahastoon	-1 310 000,00	-1 780 000,00	-1 310 000,00	-1 780 000,00
Edellisten tilikausien ylijäämä/tappio 31.12.	175 566 427,99	164 746 462,80	160 642 853,65	150 999 197,00
Tilikauden ylijäämä/tappio	16 763 389,41	14 155 183,23	15 445 437,94	13 024 062,76
	192 329 817,40	178 901 646,03	176 088 291,59	164 023 259,76
Oma pääoma yhteensä	221 859 455,00	206 900 281,83	205 617 929,14	192 021 895,56

	KONSERNI 2014	KONSERNI 2013	OK 2014	OK 2013
Tilinpäätössiirtojen kertymästä omaan pääomaan merkitty osuus	12 781 127,90	11 611 708,06		
Laskelma voitonjakokelpoisesta ylijäämästä 31.12.				
Edellisten tilikausien ylijäämä/tappio			160 642 853,65	150 999 197,00
Tilikauden ylijäämä/tappio			15 445 437,94	13 024 062,76
Pakollinen vararahastosiirto			-1 544 543,79	-1 302 406,28
Osuusmaksun nopeutetun palautuksen yhteismäärä			-552 373,70	-540 930,97
Yhteensä			173 991 374,10	162 179 922,51
19. Tilinpäätössiirtojen kertymä				
Poistoero				
Aineettomien oikeuksien poistoero			6 102,14	6 553,67
Liikearvon poistoero			72 166,67	72 166,67
Muut pitkävaikutteiset menot			555 654,97	629 712,39
Rakennukset ja rakennelmat			13 042 283,18	11 445 956,20
Koneet ja kalustot			174 135,20	176 621,80
Osakkeet			79 035,39	76 708,44
Yhteensä			13 929 377,55	12 407 719,17
20. Pitkäaikainen vieras pääoma				
Velat saman konsernin yrityksille				
Muut pitkäaikaiset velat			6 053 000,00	5 213 000,00
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	0,00	0,00	6 053 000,00	5 213 000,00
21. Laskennallinen verovelka				
Tilinpäätössiirtoihin perustuvat	2 725 823,95	2 424 426,78		
Yhteensä	2 725 823,95	2 424 426,78		
22. Lyhytaikainen vieras pääoma				
Velat saman konserni yrityksille				
Siirtovelat			473 469,89	1744,74
Yhteensä			473 469,89	1744,74
Saadut ennakot	67 514,53	59 236,35	67 512,32	58 901,35
Ostovelat	5 027 500,61	4 298 739,45	5 005 041,14	4 287 611,92
Velat omistusyhteisyrityksille				
Ostovelat	21 148 519,33	22 630 188,27	21 148 519,33	22 630 188,27
Yhteensä	21 148 519,33	22 630 188,27	21 148 519,33	22 630 188,27
Muut lyhytaikaiset velat muille	3 985 349,72	3 061 076,17	3 931 512,91	2 995 844,27
Lyhytaikaiset siirtovelat muille	10 307 212,80	10 737 875,19	10 276 131,24	10 690 118,46
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	40 536 096,99	40 787 115,43	40 902 186,83	40 664 409,01
Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
Bonukset	2 051 521,58	2 168 561,46	2 051 521,58	2 168 561,46
Henkilöstökulut	8 077 792,09	8 410 458,64	8 077 792,09	8 410 458,64
Rahoituserät				1 744,74
Verot		23 439,05		
Muut	177 899,13	135 416,04	620 287,46	111 098,36
Siirtovelat yhteensä	10 307 212,80	10 737 875,19	10 749 601,13	10 691 863,20

KONSERNI
2014

KONSERNI
2013

OK
2014

OK
2013

LIITETIEDOT HENKILÖSTÖSTÄ JA TOIMIELINTEN JÄSENIÄ

24a. Henkilöstön lukumäärä keskimäärin	1160	1193	1160	1193
24b. Henkilöstön lukumäärä keskimäärin ryhmittäin				
Päivittäis- ja käyttötavarakauppa	756	774	756	774
Hotelli- ja ravintolatoiminta	229	242	229	242
Liikenneasemat	143	140	143	140
Muut	32	37	32	37
24c. Hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenten palkkiot				
Hallitus	71 850,00	67 600,00	71 850,00	67 600,00
Hallintoneuvosto	56 100,00	51 000,00	56 100,00	51 000,00

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUKSIJA KOSKEVAT LIITETIEDOT

25. Annetut vakuudet

Vuokravakuudet

Pantit	131 785,37	131 785,37	131 785,37	131 785,37
Yhteensä	131 785,37	131 785,37	131 785,37	131 785,37

Muiden puolesta annetut vakuudet:

Osuuskaupalla on täytetäkausvastuu S-ryhmän logistiikkakeskukset Oy:n nostamiin lainoihin, ensisijaisen vakuuden ollessa yhtiön reaaliomaisuus. Yhtiön osakkaat (pl. SOK) ovat antaneet yhtiön nykyisistä ja uusista lainoista täytetäkauksina takaussitoumuksen maksimissaan 650 miljoonan euron summalle. Osakkaiden (pl. SOK) osuus täytetäkausvastuun kokonaissummasta määräytyy samassa suhteessa kuin osakkaat (pl. SOK) ovat omistaneet SOK:n osuuksia yhtiön perustamishetkellä. Osuuskauppa Peeässä täytetäkausvastuun em. summasta on enintään 37,7 miljoonaa euroa. Ensisijaisen vakuuden arvon oletetaan kattavan nostetun lainamäärän.

Edellä mainitun täytetäkausvastuuseen sisältyvän nostetun päävelan jäljellä oleva kokonaismäärä 31.12.2014 oli 263,5 miljoonaa euroa, josta Osuuskauppa Peeässä täytetäkausvastuu on 15,3 miljoonaa euroa.

Kiinnitysten yhteismäärä

Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Omassa hallussa olevat kiinnitykset	31 947 384,00	31 331 477,96	24 232 050,00	15 074 980,96
Yhteensä	31 947 384,00	31 331 477,96	24 232 050,00	15 074 980,96

26. Vastuusitoumukset

Leasingvastuut:

-Seuraavana vuonna maksettavat	5 708,22	46 028,21	5 708,22	46 028,21
-Yli vuoden kuluttua maksettavat	9 952,87	10 468,40	9 952,87	10 468,40
Yhteensä	15 661,09	56 496,61	15 661,09	56 496,61

Muut vastuusitoumukset

Osakassopimuksen mukaiset sitoumukset vastata S-Voima Oy:n sitoumuksista ja rahoittaa sen toimintaa

Osakkaat vastaavat ns. Mankala-periaatteen mukaisesti S-Voima Oy:n sitoumuksista. Tämän periaatteen mukaan vastuu yhtiön muuttuvista kustannuksista määräytyy osakkaan käyttämän energian mukaan. Vastuu yhtiön kiinteistä kustannuksista sisältäen myös mm. lainojen lyhennykset ja korot sekä poistot, puolestaan jakautuu osakkaan omistamien osakesarjojen suhteessa. Yhtiön A-sarjan osakkeet liittyvät markkinasähkön hankintaan, B-sarjan osakkeet tuulivoimalla tuotetun sähköenergian hankintaan ja C-sarjan osakkeet ydinvoimalla tuotetun sähköenergian hankintaan, johon S-ryhmä on sittemmin päättänyt olla osallistumatta. Osuuskauppa Peeässä ei ole merkinnyt S-Voima Oy:n B1 ja C-sarjan osakkeita.

S-Voima Oy:n osakkaat ovat lisäksi osakassopimuksessa sopineet keksinäisestä velvollisuudesta rahoittaa yhtiön sijoituksia tuotantoyhtiöihin omanpääomanehtoisesti, jolloin vastuu lähtökohtaisesti jakaantuu osakesarjoittain osakeomistuksen suhteessa. Osuuskauppa Peeässä tilinpäätöshetken mennessä

tehtyihin päätöksiin perustuvaa vastuuta omanpääomanehtoisen rahoituksen jäljellä olevasta osuudesta ei ole. Vieraanpääomanehtoista rahoitusta yhtiön osakkailta ei arvioida tarvittavan.

Muut taloudelliset vastuut

SOK, osuusmaksun vuoden 2013 lisäyksen maksamaton osa 255.000,00 €, josta erääntyy:

31.12.2015 85.000,00 €
 31.12.2016 85.000,00 €
 31.12.2017 85.000,00 €

Kiinteistöinvestointien tarkistusvastuu:

10-vuoden tarkistusvastuu

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Kiinteistöinvestointimeno (netto)	16 083 839,89	6 716 466,79	18 505 105,18	9 073 781,83	2 803 781,63	17 110 988,20	12 482 781,36
Kiinteistöinvestoinnin alv	3 538 444,77	1 477 622,71	4 256 174,20	2 086 969,82	644 869,77	4 106 637,17	2 995 867,53
Vuotuinen osuus investoinnin alv:stä	353 844,48	147 762,27	425 617,42	208 696,98	64 486,98	410 663,72	299 586,75

Jäljellä tarkistuskauteen sisältyviä vuosia	3	4	5	6	7	8	9
Palautuksen alainen määrä vähennyksestä 31.	1 061 533,43	591 049,08	2 128 087,10	1 252 181,89	451 408,84	3 285 309,73	2 696 280,77

Tarkistusvastuu 31.12.2014

Tarkistusvastuu 31.12.2013							11 465 850,85
Muutos							10 380 641,92
							1 085 208,93

Tunnusluvut 2010-2014

	2010	2011	2012	2013	2014
Liikevaihto me	467,5	506,9	548,4	544,2	546,2
Liikelylijäämä					
-Me	20,6	25,03	22,2	17,4	19,7
-%:a liikevaihdosta	4,4	5,0	4,0	3,2	3,6
Ylijäämä/tappio ennen satunnaiseriä ja veroja					
Me	20,6	25,3	22,5	17,5	20,0
-%:a liikevaihdosta	4,4	5,2	4,1	3,2	3,7
Oman pääoman tuotto- %	10,2	11,6	9,3	6,9	7,7
Sijoitetun pääoman tuotto-%	12,9	14,6	11,8	8,6	9,2
Omavaraisuusaste, %	78,8	78,7	81,8	82,9	83,8
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen -Me	17,3	20,5	21,3	32,0	24,3
- % liikevaihdosta	3,7	4,0	3,9	5,8	4,4
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	1106	1129	1202	1193	1160

TUNNUSLUKUJEN
LASKENTAKAAVAT

Oman pääoman tuotto-%=	$\frac{(\text{tulos ennen satunnaiseriä} - \text{tilikauden verot}) * 100}{\text{oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus (keskim)}}$
Sijoitetun pääoman tuotto-%=	$\frac{(\text{tulos ennen satunnaisia eriä} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}) * 100}{\text{taseen loppusumma} - \text{korottomat velat} - \text{pakolliset varaukset (keskim.)}}$
Omavaraisuusaste, % =	$\frac{\text{oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}}{\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} * 100$
Bruttoinvestoinnit käyttöomaisuuteen =	Käyttöomaisuusinvestoinneista suoritettu määrä
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä =	Laskettu maksettujen työtuntien perusteella, työtunnit muutettu kokoaikaisiksi työsuhteiksi

Osuuskauppa Peeässä

TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ JA OMA PÄÄOMA

Osuuskaupan jakokelpoinen ylijäämä on 173.991.374,10 euroa.

Osuuskunnan taloudellisessa asemassa ei tilikauden päättymisen jälkeen ole tapahtunut olennaisia muutoksia. Osuuskunnan maksuvalmius on hyvä, eikä alla ehdotettu tilikauden ylijäämän jako vaaranna hallituksen näkemysten mukaan osuuskunnan maksukykyä

Hallitus ehdottaa, että tilikauden 2014 ylijäämä 15.445.437,94 euroa käytetään seuraavasti:

- siirretään sääntöjen 27 § mukaisesti vararahastoon 1.550.000,00 €
- maksetaan ylijäämän palautuksena arviolta 4.900.000,00 €, mikä on 1,0 % Osuuskauppa Peeässistä tehtyjen Osuuskauppa Peeässän S-etukortilla rekisteröityjen bonusostojen määrästä
- jätetään loppuosa edellisten tilikausien ylijäämätilille 8.995.437,94 €

Kuopiossa 24. päivänä helmikuuta 2015

Tapio Kankaanpää

Mikko Aminoff

Marja Pääkkö

Risto Husu

Pekka Ritvanen

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Kuopiossa 24. päivänä helmikuuta 2015

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Pekka Loikkanen, KHT

Seija Komulainen, KHT

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tosittelajeista sekä säilytystavoista

Tasekirja	Sidottuna kirjana
Tase-erittelyt	Erikseen sidottuna kirjana
Pääkirja	Optisessa arkistossa
Päiväkirja	Optisessa arkistossa
Tilikohtaiset raportit	Optisessa arkistossa
Tulos-taselaskelma	Optisessa arkistossa
Reskontraerittely	Optisessa arkistossa

Tos.laji	Tositelaji	Aineiston säilytystapa
AA	Käyttöom.kirjaus	paperisena
AB	Tasaukset	paperisena
DA	Asiakastosite	Optisessa arkistossa
DG	Hyvitysmyyntilaskut	Optisessa arkistossa
DR	Myyntilaskut	Optisessa arkistossa
DZ	Myyntiresk suoritus	Optisessa arkistossa
KG	Toimittajat - hyvät.	paperisena
KZ	Ostoresk maksut	paperisena
MG	S-pank. kortil.pannot	Optisessa arkistossa
N2	Lahko	Optisessa arkistossa
N3	AOP/jäsenhall.valv I	Optisessa arkistossa
N6	Massi valv.laskut	Optisessa arkistossa
NB	S-Pank.kortil.nostot	Optisessa arkistossa
NE	AOP/bonus valv.las t	Optisessa arkistossa
NF	Mura-luottokT valv I	Optisessa arkistossa
NO	Fidelio/laskut	Optisessa arkistossa
OF	OVT-ostolaskut alueo	Optisessa arkistossa
OK	Haahtela-ostolask	Optisessa arkistossa
OL	AOP-tapahtumavel	Optisessa arkistossa
OP	AOP/bonus valv.las t	Optisessa arkistossa
OS	AOP/jäsenh valvontal	Optisessa arkistossa
OV	Tavaralaskut IP	Optisessa arkistossa
OX	Kululaskut IP	Optisessa arkistossa
OY	Salassa pid lask IP	Optisessa arkistossa
OZ	Kom,ulk lask IP	Optisessa arkistossa
S1	Muistiotosit. muut 1	paperisena
S2	Muistiotosit. muut 2	paperisena
S3	Muistiotosit. muut 3	paperisena
S4	Muistiotos. Acumen k	Suomen Osuuskauppojen Keskukskunnan arkistossa, osoitteessa: Fleminginkatu 34, 00510 HELSINKI
S5	Muistiotosit. muut 5	paperisena
S6	Muistiotosit. muut 6	paperisena
S9	Muistiotos.kons.kump	paperisena
SA	Muistiotositteet	paperisena
SC	Kirjapidon jaksotus	Optisessa arkistossa
SK	Kassatosite	paperisena
U5	Massi kpitotap	Optisessa arkistossa
U7	James, kpitoviennit	Optisessa arkistossa
U8	Haahtela sis. kirjau	Optisessa arkistossa
UC	Bonukset ja agribonu	Optisessa arkistossa
UF	MURA-myyntiin tilityk	Optisessa arkistossa

UG	Palkat Fenixistä	Optisessa arkistossa
UI	Kirj. rahoituksesta	Optisessa arkistossa
UT	Matu-hyvitykset toim	Optisessa arkistossa
UX	AOP Jäsenhall vien	Suomen Osuuskauppojen Keskukskunnan arkistossa, osoitteessa: Fleminginkatu 34, 00510 HELSINKI
UZ	Kirj. rah.purettavat	Suomen Osuuskauppojen Keskukskunnan arkistossa, osoitteessa: Fleminginkatu 34, 00510 HELSINKI
Z1	Haahtela, vuokralask	Optisessa arkistossa
ZA	Sis.muistiotositteet	Optisessa arkistossa
ZB	Autom kk kirjaukset	Optisessa arkistossa
ZD	Jaksotukset purku	Optisessa arkistossa
ZF	TITO-tiliote ulk p	Optisessa arkistossa
ZJ	Viitesuoritukset	Optisessa arkistossa
ZK	Luottotappiot	Optisessa arkistossa
ZL	Muut laskut	Optisessa arkistossa
ZM	Laskutus tos per	Optisessa arkistossa
ZO	Kpito tos peruutus	Optisessa arkistossa
ZT	Myyntiresk tos per	Optisessa arkistossa

Tilintarkastuskertomus

Osuuskauppa Peeässä edustajiston kokoukselle

Olemme tilintarkastaneet Osuuskauppa Peeässä kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2014. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että emo-osuuskunnan taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko emo-osuuskunnan hallintoneuvoston tai hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus osuuskuntaa kohtaan, taikka rikkoneet osuuskuntalakia tai osuuskunnan sääntöjä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on osuuskunnassa merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon osuuskunnan sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emo-osuuskunnan toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Muut lausunnot

Puollamme tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys taseen osoittaman ylijäämän käyttämisestä on osuuskuntalain ja osuuskunnan sääntöjen mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emo-osuuskunnan hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Kuopiossa 24. päivänä helmikuuta 2015

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Pekka Loikkanen
KHT

Seija Komulainen
KHT

HALLINTONEUVOSTON LAUSUNTO

Hallintoneuvosto on tarkastanut tilinpäätöksen vuodelta 2014 ja siihen liittyvän hallituksen toimintakertomuksen sekä tutustunut tilintarkastajien niistä antamaan kertomukseen.

Hallintoneuvosto jättää asiakirjat osuuskunnan sääntöjen 18 §:n mukaisesti edustajiston kokouksen käsiteltäväksi ehdottaen, että tilinpäätös vahvistettaisiin ja hallituksen esitys ylijäämän käyttämisestä hyväksyttäisiin.

Kuopio 24. maaliskuuta 2015

Jari Kolehmainen
hallintoneuvoston
puheenjohtaja

Tiina-Liisa Liukkonen
hallintoneuvoston
sihteeri

The logo for PeeAssä features a stylized blue 'P' icon on the left, followed by the text 'PeeAssä' in a bold, blue, sans-serif font.

Y-TUNNUS: 0864235-8 | KOTIPAikka: KUOPIO